

Ministero dell'Istruzione dell'Università e della Ricerca

POTS – DRŽAVNI IZPIT NA VIŠJIH SREDNJIH ŠOLAH

NALOGA IZ SLOVENŠČINE
(Za vse smeri, redne in eksperimentalne)

Izberi enega izmed štirih tipov nalog!

TIP A - ANALIZA BESEDILA

SREČKO KOSOVEL

RAD TE IMAM

Rad te imam, ko si ob klavirju
in tvoje roke se vanj potopijo,
ko da ne veš, zakaj in komu,
slepo izvabljaš težko melodijo.

Kajti le duša ne more lagati,
slepa se išče v brezmoči izraza,
kajti le duša ne more zakriti
svoje bolesti. Bolest je ekstaza.

Ti kakor slepa igraš, igraš,
iz sebe izvabljaš temno tragedijo
in se obenem smehljaš, smehljaš,
glej svoje roke, kako krvavijo.

Jaz pa poslušam kot kamnit,
ah, ničesar ne morejo vzeti
več mi ljudje, le tebe, dekle,
hotel sem kakor rožo oteti.

Ta pesem Srečka Kosovela (1904-1926) je bila prvič objavljena leta 1946 v prvi knjigi njegovega Zbranega dela.

Razumevanje besedila:

- Obnovi pesem v največ 20 vrsticah.
- Razloži naslednje besede in izraze: izvabljati, v brezmoči izraza, bolest, oteti.
- V pesmi se ponavlja beseda slepo/slepa. Ali bi jo v kateri kitici lahko nadomestil s kakim drugim prislovom/pridevnikom?

Analiza besedila:

- Opiši zgradbo pesmi ter ugotovi, kako prepleta pesnik ljubezensko čustvo z razmišljanjem o umetnosti in bolečini.
- Za Kosovelov pesniški slog so značilne iteracije: kako imenujemo vrsto iteracije, ki se dvakrat pojavlja v 3. kitici?
- Razloži metafori o pianistkinih rokah (v 1. in 3. kitici).
- Kako si tolmačiš poved »Bolest je ekstaza«? Razvij to misel!

Poglobitev.

Kosovel in glasba. Iz pesnikovega življenjepisa – sestra Karmela je bila pianistka, on sam pa se je učil violino - in dela razberi, kako je doživljal glasbeno umetnost kot poslušalec in izvajalec. (Ne pozabi, da se klavir oglašča tudi v pesmi Nokturno).

Ministero dell'Istruzione dell'Università e della Ricerca

TIP B – IZDELAVA KRATKEGA ESEJA ALI ČASOPISNEGA ČLANKA

(Izberi eno od štirih predlaganih tem)

NAVODILA

Razvij izbrano temo v obliki *kratkega eseja* ali *časopisnega članka*. Interpretiraj in primerjaj predlagane dokumente in podatke.

Če se odločiš za obliko *kratkega eseja*, utemelji svoja izvajanja. Pri tem upoštevaj tudi svoje znanje in študijske izkušnje.

Svojemu eseju določi primeren naslov. Če se ti zdi primerno, razdeli obravnavo na paragrafe, ki imajo lahko vsak svoj naslov.

Če se odločiš za obliko *časopisnega članka*, mu določi primeren naslov in navedi, v kateri vrsti časopisa naj bi bil objavljen.

V obeh primerih naj dolžina besedila ne preseže petih stolpcev na pol upognjenega lista.

1. LITERARNO – UMETNOSTNO PODROČJE

TEMA: Romantika domovine v slovenski besedi, glasbi in sliki

GRADIVO

“(…) O domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in je rekel: - Tod bodo živeli veseli ljudje. Skopo je meril lepoto, ki jo je trosil od vzhoda do zahoda; šel je mimo silnih pokrajin, pa se ni ozrl nanje, - puste leže tam, strme proti nebu s slepimi očmi in prosijo milosti. Nazadnje mu je ostalo polno prgišče lepote; razsul jo je na vse štiri strani, od štajerskih goric do strme tržaške obale ter od Triglava do Gorjancev in je rekel: - Veseli ljudje bodo živeli tod; pesem bo njih jezik in njih pesem bo vriskanje! Kakor je rekel, tako se je zgodilo. Božja setev je pognala kal in je rodila, zrasla so nebesa pod Triglavom (...)”

Ivan Cankar, *Kurent*, v: *Sveta si, zemlja*, Ljubljana 1988, str. 65-66.

“(…) O rodni dom, o hiše očetove streha ti!
Siromaku si gradi in popotniku v dalji uteha ti:
golob izpod tujega nebà trepeče nazaj,
hrepenenje mu je pokazalo i pot i kraj.
Kaj lastovka v južnem poletju strpeti ne more?
Na gnezdo spomin jo nese čez morje, čez gore (...)»

Oton Župančič, *Duma*, v: *Izbrane pesmi*, Ljubljana 1963, str. 60

“O domovina! Glej, iz zemlje tvoje,
vsasal vse soke tvoje sem davnine.
Moč tvoja moja je in bolečine
so tvoje zdaj vse bolečine moje.

Zdaj vem, da sem le kri od tvoje krvi,
da samo kratka nit sem v dolgi vrvi,
ki spleta se iz prošlega v bodoče.
Smrt, moja smrt – naj pride kedar hoče,
ker, kjer se v vrvi ena nit konča,
se samo z novo nitjo zavozla.”

Alojz Gradnik, *Pesmi starega begunca*, V, v: *Zbrano delo*, I, Ljubljana 1984, str. 99

“(…) Košček morja, to pa. Da ni vse uklenjeno v kopno obzorje. Da lahko pogledaš tudi v nič. A predvsem ne bi smelo tam manjkati vodà, tega veselja Najvišjega. Nekaj ponosnih rek počez, a predvsem dosti izvirkov. Kako naj povem. Takšna naj bi bila tista zemljica, da bi recimo človek stopil iz gozda, zagledal na eni strani vinograde, na drugi pa gore in spet stopil v gozd in skozenj zagledal morje ... Stroga bi morala biti tista zemlja s svojimi gorami pa blaga s svojim hrastovjem in trtjem ... Takšna, da bi sam najvišji sedel kje pod tamarisko in rekel: 'Lej, če ni lepo na Človeškem!' (...)»

Alojz Rebula, *Jutri čez Jordan*, Celje 1988, str. 25.

Ministero dell'Istruzione dell'Università e della Ricerca

“(…) Med rešitvami me danes zanima predvsem ena: presaditev ljudske glasbe v novo kulturno posodo. Oplajanje pri koreninah (naše) nacionalne glasbene kulture (…). Ni ga recepta, po katerem naj bi pristopil k taki operaciji: pač pa je pred tabo meja, ki je ne smeš prestopiti. To je meja spoštovanja prvinskih značilnosti slovenske ljudske glasbe. Zato jo moraš poznati, poznati moraš njene žive nosilce in družbeni ambient, v katerem je ta glasba živela oziroma tu in tam še živi. Le s tem pogojem bo skladatelj potem svoboden, da si izbere pot in način, ki mu ustreza (…).”

Pavle Merkuš, *Poslušam*, Trst 1983, str. 51-52.

“Tako kot govore o ljubezni do rodne grude in dežele pesniki, tako se na svoj način odzivajo na večno ljubezensko igro med človekom in okoljem tudi slikarji (…). Ljubezen do krajine, pokrajine in do domovine se kaže v malce pikolovskem slikanju naravnih lepot, kaže pa se tudi v strastnih iskanjih, ki niso omejena z regionalnimi in nacionalnimi plotovi. Vedno pa trčimo na paradoks – najbolj slovenska in najbolj domača je tista umetnost, ki je hkrati najbolj svetovljanska. Morda nam o tej resnici še največ povedo s svojimi deli mojstri, kot so Ivan Grohar, Rihard Jakopič pa France Kralj, Stane Kregar, France Mihelič, Gabrijel Stupica in še kdo. Domovine ni mogoče naslikati s čopičem, slika jo srce!”

Ivan Sedej, *Domovina, pokrajina in krajina v slovenskem slikarstvu*, v: *Sveta si, zemlja*, Ljubljana 1988, str. 61.

Ivan Grohar, *Pod Koprivnikom*,
olje na platnu, 1902

2. SOCIALNO – EKONOMSKO PODROČJE

TEMA: Ali smo to, kar jemo?

GRADIVO:

Massimo Volpe, predsednik Sipreca (Italijanskega združenja za preprečevanje bolezni srca in ožilja), pravi: »Znanstvene raziskave, ki so bile objavljene v zadnjem letu, so neizpodbitne: pomanjkanje gibanja, značilno za sodobno življenje, je nevarno za srce. Če k temu dodamo, da se večkrat slabo prehranjujemo, je splošna slika še slabša. Preveč se predajamo prehrabnim užitek, pozabljamo na sredozemsko dieto in na poglobitve sestavine zdrave prehrane. Le redki res znajo presoditi, koliko je določena jed zdrava, mnogi se prehranjujejo neredno.« 95 odstotkov ljudi izjavlja, nadaljuje izvedenec, da je najpomembnejši obrok kosilo, toda kar 80 odstotkov jih potem izbira zelo zabeljeno pašto s kruhom. Polovica Italijanov je pusto meso, toda dobrih 20 odstotkov jih večkrat na teden izbira mastno meso, 45 odstotkov pa najmanj trikrat na teden sir. Dalje, vsak tretji Italijan je ribe le enkrat na teden, medtem ko bi jih bilo treba jesti najmanj dvakrat ali trikrat. Kardiolog zaključuje: »Moramo spremeniti svoj slog življenja in se zavedati, da se zdravje srca gradi kamen za kamnom, tako kot palača. Preventive se morata naučiti tako zdravnik kot bolnik.«

Adele SARNO, *Otto ore seduti? Il cuore rischia doppio. Arriva l'auto-test per la prevenzione*, »la Repubblica«
1. april 2011

Sreda, 17. novembra 2010. Na petem zasedanju Medvladnega odbora UNESCO [...] je bila sredozemska dieta vpisana na ugleden seznam nematerialne kulturne dediščine človeštva. [...] Sredozemska dieta je skupek kompetenc, spoznanj, praks in tradicij, ki gredo od pokrajine do hrane in vključuje obdelovanje, pobiranje, ohranjanje, preobrazbo, pripravo hrane in še posebej njeno porabo. Sredozemsko dieto označuje prehrabni vzorec, ki ostaja nespremenjen v času in prostoru. V glavnem ga sestavljajo olivno olje, žitarice, sveže in suho sadje, zelenjava, zmerna količina rib, mlečnih izdelkov in mesa ter obilna zabela ter dišave, vse to seveda ob vinu ali poparku, ki je v skladu s tradicijo skupnosti. Toda sredozemska dieta (iz grške besede diaita, stil življenja) je veliko več kot le prehrana. Sredozemska dieta pospešuje družbeno interakcijo, saj je skupni obed osnova navad in praznikov, ki združujejo skupnost.

Ministero dell'Istruzione dell'Università e della Ricerca

Tam se rojeva cela vrsta spoznanj, pesmi, pregovorov, pripovedk in legend. Dieta sloni na spoštovanju teritorija in biorazličnosti ter med sredozemskimi skupnostmi jamči ohranitev in razvoj tradicionalnih dejavnosti ter poklicev, povezanih z ribolovom in kmetijstvom.

CNI-UNESCO, *La Dieta Mediterranea è patrimonio immateriale dell'Umanità*, www.unesco.it

Prehrambena politika [...] mora sloneti na ideji, da je hrana primarna energija življenja. Če je hrana energija, potem moramo priznati, da sedanji sistem proizvodnje hrane vodi v pogubo. [...] Problem je v tem, da po eni strani prevladuje centralizirana vizija kmetijstva, slonečega na monokulturah in intenzivnih, povsem nevzdržnih vzrejališčih, po drugi pa imamo opravka z odklanjanjem holistične logike, ki bi morala biti kmetijstvu prirojena, ter s sprejemanjem mehanicistične in redukcionistične logike. Mehanicistična vizija reducira vrednost hrane na navadno commodity, na navadno blago. To je razlog, zakaj v zvezi s hrano ne razlikujemo več med njeno vrednostjo in njeno ceno: vsi smo zelo pozorni na ceno hrane, ne pa na njen najgloblji pomen. [...] To, da ceno hrane zamenjujemo z njeno vrednostjo, nam je pokvarilo dušo. Če je hrana blago, potem jo lahko tudi tratimo. V družbi, sloneči na porabništvu, se vse meče proč in vse je mogoče, oz. je treba nadomestiti. A s hrano ni tako.

Carlo PETRINI v: Petrini-Rifkin. *Il nuovo patto per la natura*, »la Relubblica«, 9. junija 2010

Brati pošto, igrati se ali delati na računalniku med obedom ima lahko resne posledice na našo telesno kondicijo. [...] Po pisanju revije American Journal of Clinical Nutrition kdor obeduje, medtem ko opravlja druge dejavnosti, bodisi da brska po internetu bodisi da obiskuje prijatelje na Facebooku, je pri hrani bolj nagnjen k pretiravanju, ker se ne zaveda, koliko kalorij zaužije, in ker ga še posebej mikajo sladkarije. [...] Res je navada, da ostajamo »povezani« s svetom, tudi ko obedujemo, vedno bolj razširjena. Toda kdor se ne želi preveč zdebeliti, je bolje, da se med obedom izogiba raztresenosti in posveti raje pozornost hrani, ki jo uživa.

Silvia MAGLIONI, *Mangiare davanti al computer fa male alla linea*, www.leonardo.it

3. ZGODOVINSKO – POLITIČNO PODROČJE

TEMA: Ob 10-letnici odobritve zakona za zaščito slovenske manjšine v Italiji

GRADIVO

“Zaščitni zakon je krona razvoja, ki se formalno začne z Zavezniško vojaško upravo, dejansko z mednarodnopravnega vidika šele leta 1954 z določili Posebnega statuta, priloženega Londonskemu memorandumu. Zgrešeno pa bi bilo imeti zaščitni zakon za končni cilj razvoja, kar so sicer počeli predstavniki slovenske manjšine v več desetletjih čakanja na njegovo odobritev. Zaščitni zakon, kot vsi zakoni, je šele začetek. Zato moramo počakati na nadaljnje izvajanje in predvsem tolmačenje njegovih določil.”

Mitja Ozbič, *Zakon št. 38/2001*, v: *Na oni strani meje*, Koper 2004, str. 293.

“Na račun vsebine (zakona) sem v teh desetih letih slišal veliko kritik. Tudi sam ocenjujem, da zakon ni popoln. Mirno pa lahko rečem – prav zato ker sem postopku sledil in sem se v tistem času pogosto pogovarjal s poročevalcem Domenicom Masellijem – ki mi je marsikaj povedal, da je to besedilo najboljše, ki smo ga lahko dosegli v tistih pogojih. med drugim sama manjšina ni bila enotna glede besedila ne glede zahtev, kar je legitimno in popolnoma razumljivo, ampak niti na ravni sinteze, ko bi se morali na zaupni ravni pogovoriti o nekaterih vprašanjih.”

Bojan Brezigar, predsednik paritetnega odbora, *Primorski dnevnik*, 9. februarja 2011, str. 3

Ministero dell'Istruzione dell'Università e della Ricerca

"Kolebanje, taktiziranje in neodločnost niso vselej na mestu. Ko pride pravi trenutek, tudi v politiki, ga je potrebno zagrabit, čeprav se zdi tveganje veliko. Omahljivost določene naše politike, ki se ob tveganju raje malce potuhne, morda da zaščiti sebe in dane izpade kot preveč zahtevna ali tečna, je tudi kriva, bodisi da je zakon tako pomanjkljiv, bodisi da se tako počasi uresničuje."

Damijan Terpin, *Ni velikih razlogov za proslavljanje*, Primorski dnevnik, 12. februarja 2011

"Z zakonom, ki ga je pred desetimi leti, točno 14. februarja 2001, na praznik slovanskih apostolov svetih Cirila in metoda, sprejel italijanski senat, smo Slovenci Videnske pokrajine tudi 'po zakonu' postali enakopravni del skupnega slovenskega jezikovnega in kulturnega prostora. S tistim zakonom se je zaključilo tridesetletno prizadevanje slovenskih organizacij in njim naklonjenih političnih strank, da bi se končala krivična diskriminacija na račun slovenske skupnosti, ki živi v Kanalski dolini, Reziji, Terski, Karnajski in Nediških dolinah. Na nek način je bil tedaj na glavo postavljen ukaz časopisa Giornale di Udine, ki je 22. novembra 1866 napisal: 'Te Slované je treba iztrebiti'. Dne 14. februarja 2011 je italijanska država z zlatimi besedami napisala, da tisti Slovenci imajo pravico ohraniti svoj jezik, gojiti svojo kulturo, se ekonomsko razviti, postati s svojo posebnostjo polnopravni del italijanske družbe."

Giorgio Banchig, *Slovenci iz videnske province ...*, Dom, 14. februarja 2011

"Časi so res drugačni. Dva svetova, slovenski in italijanski, ki se nista smela spoznati ne približati, kaj šele sodelovati, dobivata nove priložnosti. Prej je bilo treba med njima zagotoviti popolno neprepustnost, saj je nepoznavanje soseda najboljše sredstvo za njegovo tabuiziranje in ignoranca rodi sovraštvo in zaničevanje. Tako se je lahko uresničevala pristranska in nedemokratska politika, ki je bila v Trstu predolgo eno od žarišč nesoglasij in napetosti. Globalni zaščitni zakon presega prav to. Daje možnost, da se oblike netolerantnega odnosa do drugega naroda umaknejo demokratičnemu gledanju na zadeve skupnega pomena in interesa, ustvarjanju pogojev sožitja in sobivanja dveh narodov, ki zgodovinsko živita na istem ozemlju."

Jože Šušmelj, *Zgodba o zakonu*, Trst 2003, str. 127

"Da so se v Trstu stvari spremenile na boljše in da se zakon za zaščito Slovencev izvaja, je tudi moja zasluga, je prepričan tržaški župan Roberto Dipiazza, ki spomladi po 10-letnem mandatu ne bo več kandidiral. Dipiazza pravi, da so bili veliki koraki narejeni tudi na področju zgodovinske sprave, kot priča dejstvo, da se vsi župani tržaške pokrajine sedaj skupaj klanjajo žrtvam Rižarne in fojb. Da je Trst doživel »zgodovinski preobrat«, priča po županovem mnenju julijsko srečanje predsednikov Italije, Slovenije in Hrvaške ter njihov obisk Narodnega doma in poklon spomeniku ezulom."

www.primorski.eu , 23. februarja 2011

Ministero dell'Istruzione dell'Università e della Ricerca

4. TEHNIČNO – ZNANSTVENO PODROČJE

TEMA: Enrico Fermi, fizik

GRADIVO

«Dva podatka nam pomagata, da znamo primerno ceniti pomen raziskovalnega področja, ki ga je s svojim delom uvedel Enrico Fermi. Prvi je povezan z Nobelovimi nagradami, grobim, a učinkovitim merilom pomembnosti določenega znanstvenega sektorja in v njem doseženega napredka: več kot deset Nobelovih nagrad za fiziko je bilo podeljenih za odkritja, povezana s šibko jedrsko silo. Če Fermi ne bi že prejel Nobelove nagrade za svoje raziskave o nevtronih, bi jo gotovo zaslužil za svoje raziskave o šibki jedrski sili. Nadaljnji pomen Fermijevega odkritja izhaja iz dejstva, da je več kot polovica preizkusov, ki potekajo ali so v pripravi s pospeševalnikom delcev – pri CERN v Ženevi, Fermilab v Chicagu, v Standfordu, Frascatiju, v Tuskubi na Japonskem ali v Rusiji v Novosibirsku – posvečenih raziskovanju raznih značilnosti šibke jedrske sile. Tudi med eksperimentalnimi programi, ki jih izvajajo veliki podzemni laboratoriji, kot so italijanski na Gran Sassu, japonski v Kamioki in podobni v Kanadi in ZDA, prevladujejo raziskave v zvezi s šibko jedrsko silo. Fermijeva teorija o šibki jedrski sili se je že združila s splošnejšo teorijo elementarnih delcev z nazivom »Standardni model« [...] Velja spomniti, da Fermijeva teorija ohranja še dandanes svoj pomen bodisi z vidika predlaganih rešitev bodisi kot spodbuda za celo vrsto nadaljnjih raziskav, ki so fizike zaposlovale skoraj sedemdeset let in jih bodo še zaposlovale v nadaljnjih desetletjih.»

Nicola CABIBBO, *Le interazioni deboli*, v: C. BERNARDINI – L. BONOLIS (uredili), *Conoscere Fermi nel centenario della nascita*, 29 settembre 1901 – 2001, Bologna 2011

»Enrico Fermi se je rodil v Rimu leta 1901. Njegovo znanstveno delo se prične leta 1921 in konča s smrtjo leta 1954. Na začetku njegovega raziskovanja sta bili v fiziki znani le dve temeljni naravni sili, gravitacijska in elektromagnetska, ter samo dva osnovna delca, ki sestavljata materijo: jedro vodika (proton) in elektron. Sredi petdesetih let se je z vključitvijo močne in šibke jedrske sile število temeljnih naravnih sil povečalo na štiri, število osnovnih delcev pa na trideset. V manj kot tridesetih letih se je naše pojmovanje materije tako radikalno in nenavadno spremenilo, da zaradi hitrosti in količine pridobljenega znanja velja to obdobje za edinstveno v zgodovini zahodne znanstvene misli. Fermijeve raziskave so globoko zaznamovale to tridesetletje, in to ne samo zaradi števila in pomembnosti doseženih rezultatov, ampak predvsem zaradi njihove zgodovinske vloge. Obstajajo znanstveni dosežki velikanskega pomena, ki jih je omogočilo dolgo in potrpežljivo raziskovalno delo in ki so okronali točno določen začetni načrt, obstajajo pa tudi odkritja, ki so na videz morda manj izjemna, ki pa vodijo v nepredvideno preureditev že doseženega znanja, podirajo že splošno sprejete metodološke principe in znanja ter raziskovalno delo preusmerjajo v novo in povsem nepredvidljivo smer. Na svoji znanstveni poti [...] je Fermi dosegel oba cilja.»

Giuseppe BRUZZANITI, *Enrico Fermi. Il genio obbediente*, Torino 2007

»Iz branja časopisov izpred nekaj tednov si morda razumel, kakšnemu delu smo se posvetili v teh zadnjih letih. Šlo je za delo velike znanstvene vrednosti. To, da je pripomoglo k ustavitvi vojne, ki je kazala, da bo trajala še mesece in leta, je bil razlog za določeno zadoščenje. Vsi upamo, da bomo v bodoče te izume pametno uporabljali in da nam bodo služili za kaj boljšega, kot pa za ustvarjanje še težjih mednarodnih odnosov, kot so bili dosedanji. Časopisi so objavili nekaj podrobnosti o poteku dela v teh zadnjih letih in te podrobnosti seveda niso več tajne. Če tega nisi še izvedel iz italijanskih časopisov, te bo gotovo zanimalo, da smo proti koncu leta 1942 v Chicagu zgradili prvo napravo za sprožitev verižne reakcije z uranom in grafitom. Za to napravo se je že ustalilo ime »atomska baterija«. Po prvi eksperimentalni bateriji jih je bilo izdelanih še veliko, in to močnejših. Kot si lahko predstavljaš, pomenijo te baterije z vidika fizike idealen vir nevtronov, uporabili smo jih za celo vrsto eksperimentov iz atomske fizike. Zdaj, ko je vojne konec, jih bomo po vsej verjetnosti v ta namen uporabljali še bolj pogosto.»

Pismo, ki ga je napisal Enrico Fermi Edoard Amaldiju dne 28. avgusta 1945 (v: Edoardo AMALDI, *Da via Panisperna all'America*, Rim 1997)

Ministero dell'Istruzione dell'Università e della Ricerca

»Rad bi razpravljajal z vami o krizi, ki že dve leti pesti znanost. V glavnem jo je povzročilo dejstvo, da sta se javno mnenje in vlada nenadoma zavedli, kakšno strašno vlogo ima lahko znanost v človeških zadevah. Pomen te vloge je bil že znan. Toda dramatični odmev, ki ga je imela izdelava atomske bombe, je to vlogo prenesel v javno zavest na tako živ način, da so se znanstveniki znašli pod žarometi, največvečkrat ne da bi si to želeli. [...] Čutiti je veliko pomanjkanje dobro pripravljenih znanstvenikov. [...] Študentje so se začeli ponovno v velikem številu vpisovati na znanstvene fakultete. Upam, da le redke od teh študentov privlačuje sijaj, s katerim se je v zadnjem času ovenčala znanost. Poklic raziskovalca se mora vrniti k tradiciji raziskovanja iz ljubezni do odkrivanja novih resnic. Ker nas z vseh strani obdaja neznanost, je poslanstvo znanstvenika premikati naprej meje našega znanja v vse smeri, ne samo v tiste, ki obljublajo takojšnje nagrade ali pohvale.«

Govor, ki ga je imel Enrico Fermi leta 1947 (v: G. Maltese, *Ritorno a Chicago: Enrico fermi e la nascita della fisica ad alte energie nel secondo dopoguerra* (1946-1954), v: *Atti del XXI Congresso Nazionale della Storia della Fisica e dell'Astronomia*, Dipartimento di Fisica dell'Università della Calabria, Arcavacata di Rende (CS) 6., 7. in 8. junija 2001.

TIP C – ZGODOVINSKA NALOGA

Letos poteka 150-letnica rojstva italijanske in 20-letnica rojstva slovenske države. Ti dve obletnici naj bosta kandidatu izhodišče za razmišljanje o vlogi nacionalne države v zgodovini sodobne Evrope, še posebno z ozirom na območja, kjer se stikajo in sobivajo različni narodi in kulture.

TIP D – SPLOŠNA NALOGA

»Slava tistega, ki bo zaslovel po svetu, bo v bodoče trajala le petnajst minut.«

Kandidat naj izhaja iz te »napovedi« Andyja Warhola, analizira vrednost »slave« (kratkotrajne ali tudi ne) v današnji družbi ter naj razmišlja o pojmu »slave«, kakor ga predlaga televizijska industrija (Reality in Talent show) ali ga razširjajo družabna občila (Twitter, Facebook, YouTube, Weblog itd.).

Za nalogo ima kandidat največ šest ur časa.

Dovoljena je uporaba slovarja in pravopisa.

Nihče ne sme zapustiti poslopja pred potekom treh ur od narekovanja naloge.